

per text. in cit. cap. *Conquerente* 16, De offic. ordinarii, ibi: « Non amplius ab eis exigas præter moderatum auxilium, » et cit. capit. *Cum apostolus* 6, § *Prohibemus*, De censibus, ibi: « Cum charitate moderatum valeant auxilium postulare; » ubi insuper hæc subjungitur ratio: « Cum enim dicat Apostolus: *Non debent filii thesaurizare parentibus, sed parentes filiis* (11 Cor. xii, 14), multum longe a paterna pietate videtur, si præpositi subditis suis graves existant, quos in cunctis necessitatibus pastoris debent more fovere. » (23. Hodie tamen debet servari taxa solita exigi a quadraginta annis retro, ex dispositione taxæ Innocentianæ per ejus verba relata *infra* n. 27. (24. Et quod nec possit exigi major solito, jam declaraverat sacra Congr. Episcop. 27 Jan. 1589, apud Barbos., in *Summ. apostol. decis.*, verb. *Subsidium*, n. 2. (25. Et etiam quod non debet excedere expensas factas in Bullis expediendis. Sacra Congr. Episcop. 25 Maii 1583, apud eundem, *ibid.*, n. 1.

(26. De jure communi non tantum semel, sed etiam pluries, et quidem quoties juxta prædicta existit rationalis et manifesta causa, et redditus non sufficiunt, potest episcopus subsidium charitativum exigere. *Communis*, textu expresso in c. cap. *Cum apostolus* 6, § *Prohibemus*, De censibus, ibi: « Sustinemus autem pro multis necessitatibus, quæ aliquoties superveniunt. »

(27. Jure tamen novo taxæ Innocentianæ per viam legis universalis saltem in Italia promulgatæ, exigi potest solum unica vice in primo ingressu episcopi, ut expresse ipsa taxa disponit, ibi: « Il sussidio charitativo in quelle diocesi, nelle quali sia solito d'esigersi, e non altrimenti, si esiga solamente per una sol volta nel primo ingresso del vescovo secondo la tassa solita antica di 40 anni indietro. » (28. Unde charitativum subsidium non potest exigi ab episcopo, ubi non est solitum exigi, ut patet ex dictis taxæ Innocentianæ expressis verbis: « In quelle diocesi, nelle quali sia solito di esigersi, e non altrimenti. » *Monacell.*, *loc. cit.*, n. 39, et alii passim.

(29. Ad solvendum subsidium charitativum tenentur soli clerici beneficiati, et minime clerici beneficio carentes, et laici. *Communis*, arg. cap. *Conquerente* 16, De offic. ordinarii; et ratio est clara, quia tale subsidium est onus mistum adhærens personis ecclesiasticis in ordine ad ecclesias et beneficia, ex quibus redditus percipiunt.

(30. Nec obstat quod in cap. *Cum apostolus* 6, De censibus concedatur episcopis exigere tale subsidium universaliter a subditis, quorum nomine veniunt etiam laici et clerici beneficio carentes. Non obstat, inquam, quia ibi per subditos intelliguntur soli clerici beneficiati, prout communiter advertunt doctores, ne dictum cap. *Cum apostolus* discordet cum cit. cap. *Conquerente* 16, De offic. ordinarii, et cap. *Quia*

cognovimus 6, caus. 10, q. 3. In quibus a solis clericis beneficiatis seu ab ecclesiis ratione beneficiorum conceditur posse tale subsidium exigi.

(31. Ad solvendum subsidium charitativum tenentur non solum simplices clerici beneficiati, sed etiam canonici omnes, etiam cathedralis. *Communis*, arg. cit. cap. *Conquerente*; et extravagent. 1, § *Premiss.* De censibus, ibi: « Eorumque capitulis. »

(32. Non tenentur tamen canonici solvere tale subsidium de distributionibus quotidianis, et de oblationibus, et mortuoriis, quia hæc non veniunt nomine fructuum beneficiorum, de quibus solis fructibus solvitur subsidium charitativum. *Bellencin.*, *loc. cit.*, q. 76; *Gutiérrez*, ad Regul. 8 *Cancel. l.*, § 7 *Proem.*, n. 114; *Riccus*, in *Prax.* part. iii, resolut. 90 per tot; *Barbosa*, *loc. cit.*, n. 44; *Ventriglia*, *loc. cit.*, n. 32, et alii passim.

(33. Hospitalia causa communis pietatis fundata, si titulum beneficii habeant, aut si fundata sint episcopi auctoritate, quamvis titulum beneficii non habeant, tenentur solvere subsidium charitativum, quia, cum sint loca religiosa et sacra, sicuti aliæ ecclesie, uti ab istis, ita ab illis potest episcopus charitativum subsidium exigere. *Barbosa*, *loc. cit.*, n. 55; *Azorius*, *loc. cit.*, q. 6, vers. *Si roges*; *Bellencin.*, *l. c.*, q. 37; *Meroll.*, *loc. cit.*, cap. 5, n. 477; *Ventriglia*, *l. c.*, n. 33, et alii.

(34. Monasteria et eorum ecclesie regulares non tenentur solvere subsidium charitativum. *Joan. Andreas*, *Butrius* et *Imola*, in cap. *Dilectus*, De offic. ordinarii; *Bellencin.*, *loc. cit.*, q. 20; *Pirrhing*, lib. iii *Decretal.*, tit. 39, n. 56; *Engel.*, *ibid.*, n. 10; *Reiffenstuel*, *ibid.*, num. 27; *Sannig*, *ibid.*, cap. 2, num. 3; *Barbosa*, *loc. cit.*, num. 43, et plures alii contra alios. Et ratio est, quia subsidium charitativum debetur lege dioccesana; monasteria autem et ecclesie regulares sunt exemptæ a lege dioccesana. Arg. cap. *Cum pro utilitate* 34, caus. 16, q. 1, c. *Quam sit* 5, caus. 18, q. 2, et cap. 1, *De statu monachorum*, adeoque, etc.

(35. Et quod episcopus charitativi subsidii nomine non possit a monialibus quidquam, nedum exigere, sed nec recipere a sponte dantibus sub pœnis tam dantibus quam accipientibus, arbitrio sacræ congregationis, expresse decrevit sacra Congr. Episcop. 9 Martii 1635, apud *Pitton.*, *Constit. Pontific. et decis. ad episcopos*, num. 984.

(36. Tenentur tamen monasteria regularia subsidium charitativum solvere ratione ecclesiarum sæcularium sibi subjectarum, si quas tales habent. *Communis*. Et ratio est quia tales ecclesie sæculares, antequam subicerentur monasterio regulari, solvere consueverant episcopo tale subsidium charitativum, adeoque censentur unita monasterio cum suo onere, cum quo transit res; c. *Pastoralis*, De decimis, c. *Quia monasterium*, De religiosis domibus; nisi mo-

nasterium ad id obtinisset expressum speciale apostolicum privilegium.

(37. Subsidium charitativum solvere non tenentur clerici beneficiati pauperes. Sic *Hostiensis*, *Imola*, *Butrius* in cit. c. *Conquerente* 16, De offic. ordinarii; *Reiffenstuel*, *loc. cit.*, n. 26; *Barbosa*, *loc. cit.*, n. 49; *Bellencin.*, *loc. cit.*, q. 10; *Bellet.*, *loc. cit.*, n. 19 et seq.; *Azorius*, *loc. cit.*, cap. 14, q. 6; *Ventriglia*, *loc. cit.*, n. 39, et alii; arg. c. *Licet* 4, De censibus; illi autem, juxta citatos doctores, censentur clerici beneficiati pauperes, qui vix necessariam sustentationem, et nil ultra habent ex redditibus beneficii.

(38. Fratres S. Joannis Hierosolymitani, sive eorum vicarii in parochialibus religioni prædictæ unitis non tenentur solvere subsidium charitativum. *Sac. cong. Conc.*, in una *Augustana* 4 Decembris 1630, sic ex *Bonfadin.* et *Barbosa* refert *Ventriglia*, *loc. cit.*, n. 36.

(39. Cardinales non tenentur solvere subsidium charitativum pro beneficiis quæ possident. *Bellet.*, *loc. cit.*, n. 25; *Ventriglia*, *loc. cit.*, n. 37; *Roman.*, consil. 498, n. 1 et seq.; *Cæphal.*, consil. 2, n. 10, volum. 1.

(40. Familiares autem cardinalium, nec non alii curiales, etiam Papæ familiares, quamvis multas habeant immunitates et exemptiones, tamen non reperiuntur specialiter exempti a solutione subsidii charitativi, adeoque, nisi aliter sit legitima consuetudine introductum, ad illud tenentur. *Bellet.*, *loc. cit.*, n. 26 et seq.; *Ventriglia*, *loc. cit.*, n. 38, et alii.

(41. Successor in beneficio compelli potest ad solvendum subsidium charitativum, quod ejus prædecessor non solvit. *Barbosa*, *loc. cit.*, n. 38; *Meroll.*, *loc. cit.*, n. 495; *Ventriglia*, *loc. cit.*, n. 31, et alii advertentes quod, licet possit episcopus agere contra quem velit, sive successorem, sive antecessorem, si adhuc vivus sit, vel ejus hæredem, si jam sit mortuus, ad hanc solutionem; tamen ex æquitate debet illud exigere ab utroque pro rata fructuum perceptorum.

(42. Clericus beneficiatus habitans in una diocesi et habens beneficium in alia, tenetur solvere subsidium charitativum soli illi episcopo, in cujus diocesi habet beneficium. *Sacra Congr. Concil.* 2 Decembris 1673, apud *Pittonum*, *Constitut. et decis. ad episcopos*, n. 1598.

(43. Et si beneficium seu ecclesia beneficialis sit sita in una diocesi et habeat prædia et redditus in alia, beneficiatus tenetur solvere subsidium episcopo diocesis suæ ecclesie, quæ attendi debet tanquam caput. Arg. l. *Cum in diversis*, ff. *De relig. et sumpt. funer.*, non autem attendenda sunt prædia, quæ sunt accessoria ecclesie, ut in cap. *unic.* *De consecrat. eccles. vel altar.* in 6; *Ventriglia*, *loc. cit.*, *Barbosa* l. c. n. 51; *Bellencin.*, *loc. cit.*, q. 35, et alii passim.

(44. Si ecclesia beneficialis sita sit in confinio duarum diocesium, et dubium sit cui

episcopo competant jura episcopalia et collatio in dicta ecclesia, tunc ambo episcopi se concordare debent, ut alternis vicibus subsidium exigant. Argum. *Clementin. Plures*, De jurepatr. Et si inter se convenire renuant, tunc jure metropolitanus poterit eis præcipere, ut conveniant, eo quod talis eorum discordia sit ecclesie damnosa. *Bellencin.*, *loc. cit.*, qu. 52; *Azorius*, *loc. cit.*, qu. 6, vers. *Quid dicendum*; *Barbosa*, *loc. cit.*, n. 52; *Ventriglia*, *loc. cit.*, n. 26, et alii.

(45. Pensionarius et rector beneficii tenentur ad solvendum subsidium pro rata portione; nisi tamen pensio sit ei concessa libera ab omni onere, etiam subsidii charitativi, quia tunc pensionarius nihil deberet solvere. Et in casu quo pensio non sit ei concessa libera a tali onere, debet subsidium solvere episcopo illius diocesis, in qua est beneficium seu ecclesia, super cujus fructus est imposita pensio, licet ipse pensionarius sit alterius diocesis. *Gigas*, *De pensionibus*, q. 28, n. 18; *Bellencin.*, *l. cit.*, qu. 37; *Bellet.*, *l. cit.*, n. 32; *Barbosa*, *loco cit.*, n. 52; *Ventriglia*, *loco cit.*, n. 31, et alii.

(46. Ecclesie pleno jure exemptæ non tenentur præstare episcopo subsidium charitativum. *Bellencin.*, *loco cit.*, q. 42; *Azorius*, *loco cit.*, q. 6, vers. *Item non potest*; *Cochier*, *De jurisd. ordin. in exemptos*, part. iv, q. 9, per tot.; *Barbosa*, *loc. cit.*, n. 57; *Ventriglia*, *loco cit.*, n. 34, et alii recte limitantes conclusionem in duobus casibus: primo, quando ecclesia exempta habet populum non exemptum, quia tunc eo respectu exigi posset tale subsidium; secundo, quando in concessione privilegii exemptionis apposita est clausula, quod ecclesia exempta remaneat adhuc cum charitate priori cum suo episcopo, quia tunc teneretur adhuc ipsi præstare dictum subsidium charitativum.

(47. Addenda sunt sequentia decreta relata cum eruditissima doctrina suo more ab eminentissimo cardinali Cavalchino in causa *Algaren. Subsidii charitativi*, apud *Thesaurum Resolutionum S. C. C.* anni 1738, ibi in *Gerund. Subsidii charitativi*, ubi disceptatis hisce dubiis: I. An episcopi pingues redditus habentes, qui videlicet nedum congruam ipsi juxta formam sacri concilii Tridentini assignatam, verum etiam duplicatam ac longe majorem habent, possint exigere charitativum subsidium a suis diocesanis? II. An episcopi, quibus pro exigendo charitativo subsidio non obstat sufficientia, sive exuberantia reddituum, possint illud exigere, nulla urgente causa, et inconsultis eorum capitulis? III. An possint illud exigere a clericis beneficiatis, qui, licet aliquos redditus habeant non consistentes in distributionibus quotidianis, nihil tamen eis superest ultra honestum victum; imo tales redditus vix sunt sufficientes ad prædictum eorum victum? IV. An, supposito, quod consultis eorum capitulis, dictum charitativum subsidium exigere valeant, possint illud exigere a suis clericis beneficiatis non ha-

